

misterioasă, meditativă, de o nobilă seninătate. Muzicienii au evocat cu multă sensibilitate și fantezie universul sonor original specific poemului, în care elementele muzicale, poetice și picturale se află într-o simbioză particulară.

În continuare, Gabriel Croitoru și Horia Mihail au prezentat *Rapsodia de concert „Tzigane”* de Maurice Ravel (1924), capodoperă ce fascinează și în prezent interpreții și publicul de pretutindeni. Nu întâmplător Gabriel Croitoru a introdus în program această lucrare pe care Enescu a interpretat-o în nenumărate rânduri în recitalurile susținute în țară. Elaborată în stilul rapsodiilor romantice, în care părțile lente cu caracter improvizatoric alternează cu cele rapide, creația lui Ravel reprezintă o partitură preferată de violoniști, nu numai din punctul de vedere al virtuozității instrumentale și al rafinamentului sonor, ci și din perspectiva conducerii discursului muzical ce cunoaște numeroase libertăți de tempo, contraste de nuanțe și de stări sufletești. De la primele sunete ale secțiunii *Lento, quasi cadenza*, la tensiunea ce crește treptat în vârtejul

dansului din *Allegro* și până la apoteoza finală din *Meno vivo*, Gabriel Croitoru a demonstrat că este un maestru al expresiei atât de diverse ca timbralitate și efecte dinamice, al bunului gust, al impetuozității și elanului sentimental. Lucrarea atât de îndrăgită de Enescu, interpretată pe celebra sa vioară *Guarneri del Gesu-Catedrala* de Gabriel Croitoru, a emoționat și entuziasmat publicul de la Sala Radio. Discursul violonistic plin de culoare și insolit a fost susținut printr-un eficient și subtil acompaniment pianistic. Artiștii au etalat o impresionantă fantezie și capacitate de adaptare la cerințele partiturii (respectând indicațiile compozitorului: *esitando, accelerando, vivo, ralletando*), în versiunea fascinantă, plină de vervă și strălucire.

Recitalul s-a încheiat cu splendidul *Studiu în formă de vals* de Camille Saint Saëns-Eugène Ysaÿe, în care muzicienii au transmis o gamă bogată de sentimente, de la interiorizare contemplativă la entuziasm debordant. Ei au realizat o sinteză fericită a idiomului liric, cu cel narativ, dezvoltându-l în același timp un

subtil simț al integrării detaliilor în liniile de forță ale întregului. Cele două instrumente au dialogat, s-au susținut și completat cu mult rafinament; să nu uităm că lucrarea a fost dedicată pianului (care își păstrează un rol important și în aranjamentul pentru vioară și pian). Muzica, al cărei farmec aparte a cucerit auditorii, a transmis o bucurie dionisiacă, asemenea vieții, spontană și irezistibilă. La bis, artiștii au interpretat *Mic marș vienez* de Fritz Kreisler, o miniatură plină de grație, de umor și strălucire.

Rememorând traseele artistice ale lui Enescu pe scenele din țară și din capitală, Gabriel Croitoru și Horia Mihail s-au dovedit a fi demni urmași ai ilustrului muzician român; făcând cunoscută muzica clasică în sate și orașe (unele din ele, fără săli de concert special amenajate), ei au realizat nu doar un scop cultural, ci și o călătorie simbolică în domeniul cunoașterii, al inițierii, al devenirii, al progresului. Prin intermediul muzicii, au dăruit oamenilor bucurie și emoții autentice, îndemnându-i să fie mai buni, mai sinceri, mai generoși.

Carmen MANEA

Un nou CD al compozitoarei Violeta Dinescu: DIARY - lucrări pentru flaut

Pentru Violeta Dinescu (compozitoare de origine română stabilită în Germania) sunetele sunt, totodată, elemente sudate în ființa lăuntrică, dar și mod de ființare adresat modelator sau mărturisitor semenilor. De altfel, după cum însăși declară, nici „nu poate altfel”. „Pentru mine, a compune este ca o suflare în cuprinsul spațial al sunetelor, inspirându-le viață. Deschiderea unei uși către o grădină magică, precum Alice în Țara Minunilor.” Sunt gânduri ce prefațează un inedit CD al autoarei, apărut de curând în Germania sub egida KultuRadio^{bb}.

Intitulat „Diary” (Jurnal), CD-ul cuprinde 14 lucrări având ca instrument protagonist flautul, cântat cu măiestrie de Carin Levine. Conturând diferite tablouri, uneia sau alteia dintre piese, solistei i se alătură cvartetul de corni „Dauprat”, pianistul Stephan Rahn, harpista Cynthia Oppermann, violonista Susanne Zapf. Câteva titluri sugestive din farmecul și varietatea acestui traseu: ciclul de cinci *Blicks (Glimpses)* pentru diferite numere de flaute de mai multe tipuri - articulând misterios-seducătoare

licăriri din lumea sufletului; „Kata” pentru flaut și pian - concentrat pe dualitatea tăcut-netăcut a sunetului; „Auf der Suche nach Mozart” (În căutarea lui Mozart) pentru flaut și harpă - un pelerinaj labirintic în preajma gingașului sunet mozartian; „Ichthys” - ilustrând metaforic simbolul unui angrenaj în „unitatea divină” coparticipată trinitar de chipurile sonore ale flautului ca suflet, violei ca spirit și pianului ca trup.

Ce cred că ne poate motiva, dincolo de prestigiul de netăgăduit al autoarei, să-i ascultăm muzica înscrisă pe acest CD? În primul rând, frumusețea și spectaculozitatea sonorității, relevând complexitatea expresivității familiei de flaute. Apoi, deosebita valență interpretativă a flautistei Carin Levine. În cele din urmă și poate cea mai prețioasă dobândă este să pătrundem magia poveștilor cuprinse în acest „jurnal” orientat spre evocarea unor trăiri sclipind lăuntric din labirintul-joc al vieții, pe un imaginar hotăr între lumină și întuneric, pe care compozitoarea nu doar le mărturisește

ci ni le și adresează - modelator, interogativ, întremător - din perspectiva firescului de a fi și simți prin minunata artă a muzicii. Cu siguranță, ulterior acestui demers de audiție, vom fi învățați să ascultăm altfel, poate mai imaginativ, poate mai profund...

George BALINT

